

متهمی که ۱۴ سال تحت تعقیب ساواک بود

۳ شهریور ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۰۵

روز دوم شهریور ۱۳۵۷ سیدعلی اندرزگو پس از یک تعقیب و گریز طولانی در تهران حوالی میدان ژاله (میدان شهدا)، در درگیری با مأموران ساواک به شهادت رسید و بدین ترتیب پرونده تعقیب ۱۴ ساله وی مختومه شد و ساواک علیرغم تصمیم اولیه اش نتوانست او را زنده دستگیر کند.

روز دوم شهریور ۱۳۵۷ سیدعلی اندرزگو پس از یک تعقیب و گریز طولانی در تهران حوالی میدان ژاله (میدان شهدا)، در درگیری با مأموران ساواک به شهادت رسید و بدین ترتیب پرونده تعقیب ۱۴ ساله وی مختومه شد و ساواک علیرغم تصمیم اولیه اش نتوانست او را زنده دستگیر کند.

وقتی که حسنعلی منصور (نخست وزیر وقت) در اول بهمن ۱۳۴۳ ترور شد، تا سالها بعد، یک متهم اصلی تحت تعقیب ساواک بود. ساواک از این مظنون، چند عکس با لباسهای گوناگون و تعدادی اسم مثل: دکتر جوادی، دکتر اصفهانی، دکتر حسینی و شیخ عباس تهرانی در اختیار داشت. سازمان امنیت برای مرده یا زنده اش جایزه گذاشته بود و محمدرضا پهلوی هم شخصاً دستور دستگیری اش را داده بود. ساواک برای او نام مستعار «سرفراز» را انتخاب کرده بود و او را یک بایگانی متحرک می دانست که اگر دستگیر می شد سرخ های زیادی از گروه های مبارز به دست می آورد. این چریک مسلمان سیدعلی اندرزگو بود.

اندرزگو در سال ۱۳۱۸ش در محله بازارچه گمرک واقع در میدان شوش به دنیا آمد. پس از پایان تحصیلات دوره ابتدایی در دبستان فرخی از دوازده سالگی در چارسو بزرگ تهران به کار نجاری مشغول شد. او در کنار کار روزانه، شبها به مطالعه درسهای علوم دینی پرداخت. او از همان دوران نوجوانی با صادق امانی آشنا شد و در جلسه های هفتگی او که در خیابان لرزاده برگزار می شد، شرکت می کرد.

اندرزگو مبارزه علنی با حکومت محمدرضا پهلوی را از سال ۱۳۴۱ش و همزمان با آغاز نهضت امام خمینی شروع کرد و پس از قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ دستگیر و روانه زندان شد. پس از آزادی از زندان به همراه صادق امانی، محمدابراهیم عراقی، محمد بخارایی، رضا صفارهرندی و مرتضی نیک نژاد تصمیم گرفتند در مقابل حکومت شاه دست به مبارزه مسلحانه بزنند. آنان به تدریج پس از تهیه اسلحه و مواد منفجره به تمرینات نظامی پرداختند.

حسنعلی منصور، نخست وزیر شاه که قانون کاپیتولاسیون را زنده کرده بود پس از افشاگری امام خمینی، ایشان را در ۱۳ آبان ۱۳۴۳ به ترکیه تبعید کرد. اندرزگو و یارانش در هیأت‌های مؤتلفه اسلامی برای مقابله با این اقدام حکومت محمدرضا پهلوی، اعدام انقلابی حسنعلی منصور را در دستور کار خود قرار دادند. اندرزگو در این عملیات مسئول حفاظت محل عملیات و کامل کننده طرح بود که در صورت موفق نشدن محمد بخارایی وارد عمل شود. اندرزگو پس از اعدام انقلابی منصور فراری شد و به قم رفت و اسمش را به شیخ عباس تهرانی تغییر داد. چهار نفر از یاران اندرزگو پس از محاکمه در ۲۶ خرداد ۱۳۴۴ تیرباران شدند و خودش نیز غیباً به اعدام محکوم گردید.

ساواک پس از این عملیات تمام نیروهای خود را برای دستگیری اندرزگو بسیج کرد و عکس او را در همه مراکزش پخش کرد. اندرزگو با هوشیاری و تغییر چهره و با نامهای گوناگون به فعالیتهای خود علیه حکومت محمدرضا پهلوی ادامه داد. او برای خود ۲۳ شناسنامه و گذرنامه تهیه کرده بود و با مهارت از دام مأموران ساواک می گریخت. اندرزگو مدتی به کشورهای افغانستان، سوریه و لبنان رفت و یک بار نیز در نجف با امام خمینی دیدار کرد و در بازگشت به ایران به مشهد رفت.

تعقیب و گریزهای ساواک و اندرزگو در شهریور ۱۳۵۷ پایان یافت. دستگاه امنیتی با شنود مکالمات توانست او را ردیابی کند و در روز نوزدهم ماه مبارک رمضان (۲ شهریور ۱۳۵۷) در حوالی میدان ژاله، خیابان سقاباشی او را غافلگیر کرد. اندرزگو هنگام درگیری با مأموران کمیته مشترک ضدخرابکاری اسلحه نداشت ولی برای اینکه زنده به دستشان نیفتد خود را مسلح نشان داد. با اینکه مأموران دستور داشتند او را زنده بگیرند ولی مجبور شدند اندرزگو را گلوله باران کنند. بعد از شهادت او در پزشک قانونی از بدنش شانزده گلوله خارج شد.

با دفن مخفیانه پیکر اندرزگو در قطعه ۳۹ بهشت زهرا، ساواک پس از سیزده سال تعقیب و گریز نفس راحتی کشید ولی پنج ماه بعد با پیروزی انقلاب اسلامی زندگی این سازمان امنیتی مخوف نیز به پایان رسید.

دایره المعارف انقلاب اسلامی، سوره مهر، وابسته به دفتر ادبیات انقلاب اسلامی، ج ۱، ص ۱۰۹ و ۱۱۰

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/۳۱۳۴۳-۱۴-متهم-تحت-سال-۱۴-۱۳۴۳>